

9. SOLUNUM SİSTEMİ TERİMLERİ

**Kızılcahamam Meslek Yüksekokulu
Terapi ve Rehabilitasyon Bölümü Fizyoterapi Programı
Tıbbi Terminoloji Dersi**

Öğr. Gör. Şeyda CANDENİZ

SOLUNUM SİSTEMİ TERİMLERİ:

- Solunum sistemi, solunum işiyle ilgili organlar topluluğudur.
- Bu sistemi burun boşluğu (cavitas nasi), gırtlak (larynx), soluk borusu (trachea) ve akciğerler (pulmones) yapar.
- Akciğerleri ve göğüs boşluğu duvarını saran plevra da solunum organı kabul edilir.
- Solunum sistemini yapan organlarda görülen bozukluklara solunum sistemi hastalıkları denir.

SOLUNUM SİSTEMİ

ANATOMİK TERİMLERİ:

- Systema(G) respiratorium(L) (sistema respiratoryum): Solunum sistemi.
- Nasus (L): Burun.
- Rhin (G) (rin): Burun.
- Cavitas nasi (L) (kavitas nasi): Burun boşluğu.
- Septum nasi (L): Burun boşluğunu dikey olarak ikiye bölen bölme.
- Vestibulum nasi (L): Burun boşluğunun giriş bölümü.

- **Regio respiratoria (L)**(rejyo respiratorya): Burun boşluğunun solunumla ilgili bölümü.
- **Regio olfactoria (L)**(rejyo olfaktorya): Burun boşluğunun üst kısmı. Koku bölgesi.
- **Sinus(L) paranasalis(G)** (sinüs paranazalis): Burun boşluğu çevresindeki kemikler içindeki boşluklar. Bunlara sinuslar da denir.
- Boşluğa bakan kemik yüzeyleri mukoza ile örtülüdür. En dışta epitel kat, altında az bağ doku bulunur. Sinuslann hepsi burun boşluğuna birer delikle açılırlar. Dört paranasal sinüs vardır:

- **Sinüs maxillaris (L)(sinus maksillaris):** Maksiller sinüs. Maksilla (üst çene) kemikleri içindeki boşluk.
- **Sinus(L) sphenoidalis (G) (sinüs sfenoidalis):** Sfenoidal sinüs. En arkadadır. Sfenoid (temel) kemik gövdesi içindeki boşluk.
- **Sinüs frontalis (L)(sinus frontalis):** Frontal sinus. Frontal (alın) kemiğinde, göz yuvarı üstünde, iki tarafta görülen boşluklar.
- **Sinus (L) ethmoidalis (G)(sinüs etmoidalis):** Etmoidal sinüs. Kalbur kemik içindeki çok küçük boşluklar.

- **Larynx (G)(larinks)**: Gırtlak. Burun boşluğu ile soluk borusu arasındaki organ.
- **Glottis (G)**: Gırtlak.
- **Epiglottis (G)(epiglot)**: Larinksin boşluğunu yutma sırasında kapatan kıkırdak.
- **Plica vocalis (L)(plika vokalis)**: Ses telleri.
- **Trachea (G)(trakea)**: Soluk borusu. Larinks ile akciğerler arasında uzanan, kıkırdak halkalardan yapılmış organ.

- **Cartilago (L) trachea (G) (kartilago trakea):** Trakeayı yapan at nalı şeklindeki kıkırdak. Kartilago.
- **Bronchus (L)(bronş):** Bronş. Akciğer içindeki ilk ve çapı sonrakilere göre büyük olan dallar.
- **Bronchiolus (L)(bronşiyol):** Bronştan ayrılan ve daha derinlere uzanan dallar. Bronşçuk.

- **Arbor bronchialis** (L)(arbor bronkyalis): Bronkus ağacı. Trakeadan ayrılan iki ana bronkusun akciğerler içinde dağıldıkları ağaçsı görüntü.
- **Alveolus** (L)(alveol): Hava kesecikleri. Gaz değişimi buralarda olur. Duvarları içinde bol kılcal damar (kapiller) bulunur.

- **Pulmo (L), pneumon (G) (pnömon)**: Akciğer.
- **Pleura (G)(plevra)**: Göğüs zarı.
- **Thorax (G)(toraks)**: Göğüs boşluğu, göğüs.
- **Mediastinum (L)(mediastinum)**: İki akciğer arasındaki boşluk. Önden göğüs kemiği, arkadan omurga sınırlar. İçinde, başta kalp olmak üzere değişik yapılar vardır.

- **Expiration** [ex+spirare(L)](ekspirasyon): Soluk verme.
- **Inspiration** [in+spirare(L)] (inspirasyon): Soluk alma.
- **Vital kapasite**: Tam bir inspirasyondan sonra tam bir ekspirasyonla çıkarılan hava miktarıdır.
- **Fonksiyonel reziduel kapasite**: Normal bir ekspirasyondan sonra akciğerde kalan hava miktarıdır.

SOLUNUM SİSTEMİNE AİT SEMPTOM TERİMLERİ:

- Eupnea (öpne): Normal solunum.
- Dyspnea (dys+pnoia(G))(dispne): Nefes darlığı, solunum güçlüğü.
- Apnea [a+pnoia(G)] (apne): Geçici olarak solunum durması.
- Bradypnea (brady+pnoia(G)] (bradipne): Yavaş solunum.
- Tachypnea [tachys+pnoia(G)] (taşipne): Sık soluma.

- **Hyperpnea** [hyper+pnoia(G)] (hiperpne):
Derinlik ve sayı olarak fazla solunum.
- **Hypopnea** [hypo+pnoia(G)] (hipopne):
Yüzeysel solunum.
- **Orthopnea** [orthos+pnoia(G)] (ortopne):
Hasta sırt üstü yatarken ortaya çıkan solunum sıkıntısıdır. Hasta oturur durumdayken rahat solunum yapabilir.

- **Paroksismal noktürnal dispne:** Gece nöbetler hâlinde gelen dispnedir.
- **Hypoxemia** [hypo+oxygen+haima+ia(G)] (hipoksemi): Kanda oksijen azalması.
- **Hypercapnia** [hyper+kapnos(G)] (hiperkapni): Kanda CO₂ artması.

- **Ventilation** (ventilasyon): Havalanma. Fizyolojide akciğerlerden devamlı oksijen akımı.
- **Hyperventilation** [hyper(G)+ventilatio(L)] (hiperventilasyon): Akciğerlerde hava değişiminin hızlanması (solunumun hızlanmasıyla olur).
- **Hypoventilation** [hypo(G)+ventilatio(L)] (hipoventilasyon): Akciğerlerde hava değişiminin yetersiz oluşu.

- **Tussive (L)(tussif)**: öksürük.
- **Expectoration** [ex+pectus(L)]
(ekspektorasyon): Akciğer ve soluk borusundaki maddelerin öksürükle dışarı çıkarılması, öksürerek balgam çıkarma.
- **Rhinorrhea** (rhin+rhegnyia(G)) (rinore):
Burundan gelen sulu akıntı, burun akıntısı.

- **Epistaxis (G), rhinorrhagia [rhin+rrhagia (G)]** (epistaksis, rinoraji): Burun kanaması.
- **Hemoptysis (G) (hemoptizi)**: Akciğerlerden veya solunum yollarından kan gelmesi, kan tükürme.

- **Laryngeal (G) stridor (L)**: Larinksteki kasılma nedeniyle solunumun sesli olması.
- **Thoracalgia [(thorac(G) + algia(G))]** (torakalji): Göğüs duvarında hissedilen ağrı, göğüs ağrısı.

SOLUNUM SİSTEMİNE AİT TANISAL TERİMLER:

- Septum deviation (L)(septum deviasyon):
Burun bölmesinin (septum nasi) sağa veya sola doğru eğrilik göstermesi.
- Rhinokypnosis [rhino(G) + kyphosis(G)]
(rinokifozis): Burun sırtında bulunan kemer,
kemer burun.
- Rhinitis [rhin+itis(G)] (rinit): Burun
mukozasının iltihabı, nezle.

- **Tonsilitis** [tonsilla+itis(G)] (tonsilit): Bademcik iltihabı.
- **Pharyngitis** [pharyngo+itis(G)] (farinjit): Farinksin (yutak) iltihabı.
- **Laryngitis** [laryng+itis(G)] (larinjit): Larinksin (gırtlak) iltihabı.

- **Sinusitis** [sinus(L)+itis(G)] (sinüzit): Sinusların duvarını döşeyen bağ dokusunun iltihabı.
- **Bronchitis** [bronch(L)+itis(G)] (bronşit): Bronşların iltihabı.
- **Tracheobronchitis** [tracheo+bronch+itis] (trakeobronşit): Soluk borusu ve bronşların birlikte iltihabı.

- **Bronchial(G) asthma(G)** (bronşial astım): Hava yollarının başka bir hastalığa bağlı olmayan geçici daralması veya tıkanmasıdır. Dispne ve hırıltılı solunum görülür.
- **Atelectasis [a+tele+ektasis(G)]** (atelektazi): Akciğerlerin bir bölümünün sönmesidir. (Kollabe olması).
- **Bronchiectasis [bronch(L)+ektasis(G)]** (bronşektazi): Bronşların geri dönüşsüz olarak silindir, kese veya varis şeklinde genişlemesidir.